

Körmös

Boross tanár úrnak Ruganyos volt a gúnyneve. A ruganyosságosságot – okkal, joggal – tőlünk, ötödikes-hatodikos osztályától követelte. Ő maga nagyon törékeny volt. És nagyon szegény. Mindegyik ruhadarabja a tantestület más-más tagjától származott, s mint általában a szegény embereken, rengeteg réteg ruha volt rajta télen-nyáron. Állítólag neves őszibarack-nemesítő volt, akit éppen a Micsurin-korszak kárhoztatott arra, hogy növénytant tanítson nekünk, osztályfőnökként meg ruganyosságot és emberséget. Ez utóbbit mindig ordítva. Engem nagyon szeretett, s mint nemesített gyümölcsöt magával vitt a családlátogatásokra. Jó néhány osztálytársam a mintapéldány előtt kapott verést. Másnap meg én tőlük. Az osztályfőnöki órák még kuszábbak, áttekinthetetlenebbek és reménytelenebbek voltak, mint a szaktárgyiak. Kivéve azokat az ihletett pillanatokat, amikor a sok-sok réteg kabát, mellény, szvetter alól – bizonyítva, hogy a Ruganyos nem csak afféle hagymahéj – előkerült a lényeg, egy gyűrött papírdarab, a arról felolvastatott egy vers, ezúttal halkán, a végén felzokogva.

Hetedikre eltűnt Boross tanár úr. Elmeógyógyintézetbe? Kutatóintézetbe? Csak találgathattuk. Immár teljesen normális osztályfőnökök vittek tovább minket egészen a gimnáziumig. Húsz éves koromban, amikor egyetem helyett a Fővárosi Épületszerelőipari Vállalat segédmunkásként a Köbölkúti iskola kazánházában tettem-vettem, úgy éreztem, elérkeztem a mélypontra, s rettenetesen sajnáltam magam. Ekkor furcsa – valahonnan ismerős – zshivaj ütötte meg fületem, ugyanis még ezen a szinten is folyt oktató-nevelő tevékenység: itt volt a politechnika terem. Kiderült, nem is az alapzshivaj, hanem az azt túlharsogó próbálkozás az ismerős: Boross tanár úr hangja. És abban a pillanatban nyílt is az ajtó. Ő volt, ő is a mélypontján. Immár csak a hangja – vagy inkább csak visszajáró szelleme – a sok-sok réteg ruha alatt. Kérlelhetetlenül megismert, a nyakamba borult, s könnyes szemmel ismételte: „Ugye, megmondtam, hogy te még sokra viszed!”

Az embertannal házalva mostanában sok-sok iskolában megfordultam, főleg igazgatói és tanári szobákban, olykor azonban körbevittek, ilyenkor a zshivajra füleltem, s Boross tanár úrra. Vártam – még talán vágytam is – őt bibét s porzót rajzolni, ruganyosságot és emberséget harsogni, embert faragni, verset mondani, egyszóval kísértetni szellemét.

Kamara
István

